

PRAXE CÍRKVE JAKO NÁSTROJ MISIE

1. Misijní úkol vede církve k nejnáročnější revizi její praxe. Stojíme dnes před otázkou, jak se zděděné způsoby myšlení a práce v církvi dosud osvědčují, nejsou-li na překážku a co je třeba změnit.

Zvěstování evangelia

2. Církve tu není sama pro sebe. Její Pán jí uložil zvěstovat všem lidem evangelium. Jde o jejich spásu, nikoliv o sebezáchovu církve. Misie se proto neřídí zákonem nabídky a poptávky.
3. Zvěstovat evangelium neznamena podbízet se. Evangelium se často neshoduje s tím, co se lidem líbí. Lidský náboženský zájem může být uspokojován také i falešnými, iluzorními odpověďmi. Vnější úspěch není měřítkem pravosti misijního kázání.
4. Avšak evangelium nelze určit ani jako prostý opak lidských přání, jak se to někdy ozývá v našich kázáních. Protest, negace, odlišení od okolí a někdy i sebezničení - to vše může být také podvědomou formou radikalizovaného sobectví. Věštec, který předpovídá zkázu (a neodkazuje jako proroci současně na velká Boží zaslíbení), může vyjadřovat jen své utajené přání a zkázu přivolávat. Může být za proroka uznán těmi, kdo si od něj přejí slyšet právě toto. I prorok varující může být prorokem, který se podbízí.
5. Evangelium odhaluje hřích a odcizení právě tím, že otevírá novou perspektivu a hlubší zdroj radosti než člověk mohl nalézt sám v sobě. Teprve v setkání s Ježíšovou láskou poznávají hříšníci svou bídu. Velké nároky samy o sobě lidi drtí nebo brzy vypěstují zvláštní imunitu. Tak se paradoxně stává, že pro některé lidi, kteří byli osloveni svědectvím a získání postojem křesťanů jsou některá kázání našich kazatelen spíše bariérou. Evangelium není morálka, evangelium je spasení.
6. Při zvěstování vycházíme z Písma a z ústředního křesťanského vyznání, které se soustřeďuje na evangelium o kříži a vzkříšení Ježíše Krista a o království Božím. Interpretace, srozumitelné vyjádření těchto pojmů nespočívá v tom, že bychom je nějak „přibližovali“ současným potřebám, jako spíše v tom, že ukazujeme, do jaké nové souvislosti se ve světle evangelia dostává lidský život i celé dějiny. Z lidských otázek nemůžeme vycházet, ale součástí zvěstovatelského zápasu je vyložit, jak nová skutečnost Kristova vzkříšení proniká do celého života i do dějinně podmíněných problémů lidského společenství.
7. Takové interpretace se nerodí snadno a jsou výsledkem velkého teologického úsilí. Nelze se jim však vyhnout na žádné kazatelně a v žádném nsboru. Bez nich by naše misijní působení nebylo trvalé.

Bohoslužby

8. Živý Pán, přítomný uprostřed své shromážděné církve, nenáleží jen církvi, nýbrž je Spasitelem všech lidí a národů. I v bohoslužebném shromáždění a skrze ně je stále na cestě ke všem.
9. To se bude odrážet a projevovat ve středu bohoslužeb (kázání a slavení stolu Páně) i ve všech jejích ostatních složkách.
10. O **kázání** platí, co bylo řečeno v předchozí kapitole. Zvláště jde o to, aby v každém kázání byla všem posluchačům zřetelně patrna priorita svrchované a svobodné - z naší strany na nic nenavazující - milosti Boží, která předchází všechno naše konání a je jeho zdrojem. Boží čin v Ježíši Kristu pro nás vykonaný má naprostou přednost před veškerým našim „slovem i skutkem dobrým“.
11. Dlouho u nás převládalo takové pojetí **večeře Páně**, které kladlo důraz především (nebo jenom) na pokání a vyznání vin. Je třeba podtrhnout, že večeře Páně je radostným hodem odpuštění, k němuž Pán zve hříšníky. Vyjádřeny mají být i všechny ostatní legitimní novozákonní motivy večeře Páně: Smíření

Kristovou obětí, účast na přicházejícím Božím království, vytváření obecenství.

12. Za nezbytné pokládáme podtrhnout zvláště výrazně motiv jednoty církve jakožto jednoho těla Kristova (čti 1Kor 10 a 11). Jestliže dosavadní bolestná rozdělenost křesťanských církví nemá být vážnou překážkou těm, které k sobě Ježíš Kristus dnes zve, pak je třeba, aby všechny církve usilovaly o co nejrychlejší ekumenicitu stolu Páně. Každé staršovstvo by se mělo pokusit jednat s ostatními církvemi v místě a okolí o společném slavení večeře Páně. Máme za to, že ke slavení večeře Páně smíme v našich sborech zvat všechny ve shromáždění přítomné, kdo byli pokřtěni a vyznávají Boha Otce, Syna a Ducha svatého.
13. Při úvahách o večeři Páně nechť staršovstva přihlédnouk poučení, které o této věci nabízí nová agenda.
14. Radostí z přítomného Pána mají být ovšem proniknuty celé bohoslužby. Pro ty, kdo se s křesťanskými bohoslužbami teprve seznamují, má být jejich radostnost rysem stejně nápadným jako naše úcta před majestátem a tajemstvím svatého Boha, který není produktem naší náboženské fantazie a tvořivosti, nýbrž naším svrchovaným Pánem, s nímž nemůžeme disponovat, kterého však máme vzývat a poslouchat. Jeho nárok na nás a na celý náš život soukromý i společenský má - vedle kázání - znovu výrazně zaznít zvláště **v závěrečném poslání** (srov. závěry epištol!) Zde má opět vyniknout, že se křesťané ke svým bohoslužbám neshromažďují jako tvůrcové či konzumenti náboženských prožitků, nýbrž že jsou i celý další týden podřízeni dobré vůli Boží, která neplatí jen v kostele, nýbrž všude a pro všechny.
15. Velikou překážkou misijní ozvučnosti bohoslužeb je jejich malá srozumitelnost. Uvědomili jsme si, že měřítkem srozumitelnosti není pravidelný účastník (tradiční křesťan, rozený evangelík), nýbrž ten, kdo se bohoslužeb účastní třeba poprvé (1K 14,23-25) ? Máme za to, že nejsrozumitelnější částí bohoslužeb má být kázání (profetie), kdežto chvály, písně a modlitby mohou mluvit jazykem otců a tak být projevem kontinuity víry a vyznání. Dosud „nevěřící a nezasvěcení“ do nich budou postupně pronikat, k nim se radostně přiznávat a mimo jiné též vděčně poznávat, že člověk nežije - nemá-li být bytostně ochuzen - pouze tím, co je dnešní a módní.
16. Také obecenství (bratrství), k němuž kázání osvobozuje a volá a které se ve sboru při slavení stolu Páně stává skutečností, budeme muset v našich bohoslužbách dávat více místa než dosud. Nejen z ohlášek, nýbrž zvláště **z přímluvných modliteb** má být patrné, že Bohu patříme nejen v neděli, nýbrž i ve všední den, že nemyslíme jen na ty, kdo věří a jsou při bohoslužbách s námi, že tomu Pánu, který nás shromažďuje, záleží na všech lidech a že chce pokoj a spravedlnost pro všechny lidi a národy. (viz kapitolu „Přímluvné obecenství“ v nové agendě.)
17. Zde se sluší připomenout i toto: Duch přítomného Pána církve vytváří z účastníků shromáždění skutečné společenství, v němž dochází ke sdílení duchovních obdarování. To slouží k budování a růstu církve. I když sborové společenství pověřuje zvěstováním evangelia a vysluhováním svátostí ordinovaného kazatele, očekává přece, že i další členové sboru se aktivně účastní bohoslužebného života. To se již děje při společném zpěvu a přímluvných modlitbách. Žádáme však staršovstva i kazatele, aby se zamýšleli nad takovou podobou sborových shromáždění, v nichž by i další obdarování členové sboru mohli posloužit ostatním (1K 14,26). Spíše k tomu bude docházet v malých shromážděních. Staršovstva však mají dbát na to, aby „prostor ke sdílení“ nebyl zneužit duchem pýchy a sektářství, aby se vše dalo podle řádu a ke vzdělání všech.
18. Ti, kdo do našich bohoslužeb nově přicházejí, nemohou přijít a pak zase odejít, aniž by si jich kdo všiml. Naši presbyteři - ale nejen oni - se budou muset učit, jak nově přichozí uvítat, přijmout i ze shromáždění propustit, aby jim bylo jasné, že se u nás nesetkávají ani s lhostejností, ani s agitačním nátlakem, že nám na nich velice záleží, ale že jim ponecháváme svobodu k jejich vlastnímu osobnímu odpovědnému rozhodnutí, že

ovšem toto jejich rozhodnutí pro víru nebo proti ní je to nejzávažnější rozhodnutí jejich života i smrti.

19. Prosíme naléhavě, aby se ve všech shromážděních ustavičně konaly modlitby k Duchu svatému, aby nám udílel obdarování (charismata) k misijní službě (čti 2Te 3,1 : „Dále pak, bratři, modlete se za nás, aby slovo Páně rozmáhalo se - aby běželo - a slaveno bylo...“). Jistěže pak také bude třeba dávat pozor na to, jak Duch svatý naše modlitby vyslýchá a dávat se mu k dispozici a otevírat mu dveře tam, ke dosud byly zavřené.

Diakonie

20. Neoddělitelnou součástí života a poslání církve je služba (diakonie). Služba až do sebeobětování je cesta, po které šel Ježíš Kristus. Na ni volá své vyznavače : Mt 20,25-28. Ježíš věděl o pokušení moci, prestiže, vlády nad lidmi, kterému mohou snadno propadat kazatelé a presbyteři. Kde k tomu dojde, tam církev přestává žít z evangelia. Diakonie se v ní stává administrativní záležitostí, někdy i prostředkem k získání vlivu.
21. Apoštol Pavel nazývá Ježíše diakonem, který „ukázal Boží věrnost a potvrdil sliby dané otcům“ (Ř 15,8). V jeho uzdravování nemocných, sycení hladových, ve vymítání démonů se zjevovala Boží láska a naplňovala se prorocství o Božím království. Ježíšova diakonská služba je nedílným rámcem jeho zvěsti. Oddělíme-li obé, dostaneme zkreslený obraz. Bez diakonie zní zvěst evangelia dutě a nevěrohodně.
22. Apoštolská církev šla cestou služby. Dokladem toho je instituce diakonů. Byla to zcela konkrétní služba, která se promítala např. do péče o ženy společensky naprosto bezmocné, o vdovy (Srv. Sk 6,1nn). Diakonie byla nepochybně významným činitelem misijního rozmachu křesťanství v prvních staletích. Diakonie přitahovala a dodávala zvěsti misijní ozvučnost.
23. Z čeho a jak diakonie v církvi roste ? Dáme-li se poučit příkladem církve prvotní, onjeví se nám dva prameny diakonie: přímluvné modlitby a eucharistie. Kde se konají přímluvné modlitby a slaví se večeře Páně bez projevů služby, tam se stáváme obětí prázdných liturgických forem. Je-li přímluva za nemocné, za opuštěné nesena Duchem, roste ze skutečné starosti o bratry a sestry, jimž sloužím, a zároveň mě k takové službě zavazuje a posiluje.
24. Slavení stolu Páně bylo východiskem služby diakonů. Křesťan nemůže sloužit každému nebo jen namátkově. Musí někde začít, i když je poslán ke všem lidem. „Čiňte dobře všechněm, nejvíce domácím víry“ (Ga 6,10). Domácí víry jsou ti, s nimiž mám v církvi, u stolu Páně společný domov. Kde u stolu Páně nemáme zájem jeden o druhého, kde se nesdílíme, ať už o hmotné nebo jiné dary, nýbrž zůstáváme uzavřeni a rozdělení (tak tomu bylo v Korintě, srv. 1K 11,18-21), tam slavíme stůl Páně nehodně.
25. Křesťanská služba je věcí celého sboru a každý je k ní na svém místě povolán. Přesto prvotní církev pokládala diakonii za tak významnou věc, že k ní uvolňovala zvláštní pracovníky, aby se jí věnovali plně, a diakony ordinovala. Instituce diakonů pověřených sociální službou u nás dnes téměř vymizela. Jejím chatrným zbytkem jsou v některých sborech sborové sestry (bratři). Nová agenda obsahuje formulář pro jejich uvedení do služby. Avšak mnohde i tam, kde sborové sestry jsou, očekává od nich staršovstvo práce administrativní a účetnické, které patří k povinnostem starších a ne sborových sester.
26. Konkrétní náplň diakonie se mění, jak se mění podoba lidského strádání. Fantazie víry a solidarita lásky nachází vždy nové formy a obsahy služby. Přiznejme ke svému zahanbení, že si ve sborech častokrát ani neuvědomujeme, kde všude je třeba pomocné ruky či slova potěšení. Mladé rodiny často na léta vypadnou ze sborového společenství, protože není nikoho, kdo by jim s dětmi pomohl. Starší členové sborů potřebují nejrůznější pomoc, kterou jim mohou prokázat mladí. Tak se překonávají rozdíly mezi generacemi a moudrost stáří může být sdělena mladému pokolení. Misie už v Novém zákoně znamenala také starost o ovci ztracenou nebo ohroženou (Mt 18,11-14), a to bez posuzování,

zda si své neštěstí zavinila nebo ne. Kolik je tu nepoznaných možností, které se otvírají v živém společenství, kolik opuštěných, jimž církve za stáří nosila chléb ze stolu Páně! Diakonie úzce souvisí s pastorační. Pastorační se pak v živém sboru děje v každém setkání a svým zájmem o druhého se na ni mohou podílet všichni. - Diakonie je viditelným znamením toho, že se evangelium týká celého člověka, že společenství církve nemá zájem jen o lidi produktivní a že milosrdenství Boží provází člověka ve všech situacích jeho života včetně nemoci, bezmoci, stáří a všelijakého strádání.

27. Sbor, který žije službou bratřím a sestrám, je součástí jednoho Kristova těla. O tomto těle platí, že trpí-li jeden úd, trpí s ním všechny údy (1K 12,26). To se týká nejenom trpících členů sborů, nýbrž i statisíců hladových, vyhnaných, bezprávných v celém světě. Sborové společenství je nemůže spustit ze zřetele a žít, jakoby tomu tak nebylo. Musí nás to pálit a musíme hledat cesty, jakkoli je to obtížné, jak těmto trpícím pomáhat. Solidarita s chudými pomáhá církvi orientovat se ve složitém dění ve světě, když se ptáme po příčinách chudoby.

Katechumenát a sborová katecheze

28. Přesvědčujeme se, že dodnes je zvěst o Ukřižovaném a Vzkříšeném mocí ke spasení a radujeme se z toho, že do našich sborů přicházejí noví lidé. Uvědomujeme si přitom, že tradiční formy sborového vyučování nejsou této situaci přiměřené. Dosavadní výchova směřovala k tomu, aby pokřtěné děti byly postupně uvedeny do bohoslužebného života sboru a do aktivní sborové práce. K tomu sloužila křesťanská výchova v rodinách, ve škole i ve sboru. Současná misijní situace nás však staví před řadu nových skutečností a nových otázek.
29. **Příprava ke křtu.** Novozákonní svědkové chápou křest jako převratnou událost lidského života, při níž dochází k přechodu ze smrti do života a ze tmy ke světlu (Ef 5,8). Pokřtěný je zapojen do Kristova vykupitelského díla (Mk 16,16), je znamenán Duchem svatým a stává se údem Kristova lidu (1K 12,13). Přitom však nám Nový zákon nepodává určité zprávy o tom, jak probíhala a co obsahovala příprava ke křtu, i když z novozákonních spisů můžeme vyčíst (Sk 13,43; 14,22 aj.), že křestnímu vyznání přecházela osobní příprava těch, kdo měli přijmout křest. I některé části novozákonního písemnictví vznikaly z potřeby prvokřesťanské katecheze.
30. V této souvislosti stojíme před nesnadnou otázkou, co má být obsahem křestního vyznání a co je nezbytné znát, má-li pokřtěný správně porozumět závazku křtu a společenství kolem stolu Páně. Zkušenosti jednotlivých sborů z posledních let ukazují, že církve není jednotna v tom, co představuje toto „křestní minimum“. Soudíme, že jádrem křestního vyznání by mělo být vyjádření víry v oběť Kristovu a jeho vzkříšení, jež je soudem i nadějí pro svět, smrtí starého člověka a umožněním nového života ve společenství.
31. Jsou zde i další otázky. Kdo má přípravu ke křtu ve sboru vést? Dosavadní řešení, kdy učitelský úřad ve sboru je skoro výlučně svěřen ordinovanému kazateli, nedostačuje. Příprava dospělých katechumenů musí většinou probíhat individuálně s velikým nárokem na čas, schopnosti i síly sborových pracovníků. Sborové společenství by měla být připravena kvalifikovaně se ujmout těch, kdo byli evangeliem osloveni. - Jinou otázkou je režim a rytmus přípravy ke křtu, ta musí probíhat s maximálním ohledem na specifickou katechumenovu příběhu a s respektem k jeho svobodě, a přece nemá být beztvářá: Nemůžeme zamlčet, že celá průprava směřuje ke svému vrcholu a konci, jímž je křest na základě osobního vyznání a přiznání. - Sbor by měl také častěji v přímluvných modlitbách pamatovat na ty, kdo se připravují k přijetí křtu a sledovat jejich cestu s vnitřní účastí.
32. **Křestní shromáždění.** Katecheze nových příchozích souvisí i s uspořádáním křestních bohoslužeb. V křestním kázání musí zaznít s celou jasností a naléhavostí zvěst o prvotnosti Kristovy milosti. Tato zvěst však musí zaznít neotřele, doložena novým konkrétním projevem Boží lásky v příběhu těch, které sbor právě přijímá k plnému společenství. Novým prvkem křestních bohoslužeb je osobní vyznání pokřtěného. Neměl by v něm chybět tón vděčnosti a naděje. Ve shromáždění samém může mít toto vyznání pevnou a sevřenou (liturgickou)

formu. Měl by však předcházet rozhovor křtěnce s presbytery, kde by křtěnec vydal počet ze své cesty víry svými vlastními slovy, volně a prostě. - Modlitby v křestním shromáždění by měly vyjádřit jednak vděčnou radost, která je ozvěnou radosti v nebesích (L 15,7), ale i prosby za dar společenství a bratrství, a také i kající doznání, že sbory se jen těžko otevírají těm, které Pán církve nově povolává. - Dobrou praxí je konat křty (dospělých) v určenou neděli za soustředěné přípravy celého sboru. Ve staré církvi to bývala neděle velikonoční nebo neděle svatodušní.

33. **Katecheze po křtu.** Ti, kteří se křtem stali údy Kristova lidu, stojí teprve na začátku cesty víry (1P 2,2), ne na jejím konci. Tato skutečnost staví sbory před další naléhavý úkol vést pokřtěné na prvních krocích víry tak, aby se mohli stát zralými, samostatnými vyznavači. Někteří z nových členů církve časem ochladli a odcizili se také proto, že jsme nerozvinuli potřebnou zacílenou pastýřskou a učitelskou službu ve sborech, že postrádáme přímluvné modlitby. Tak stojíme před úkolem ujasnit si, s čím vším se musí nový člen sboru seznámit aby se nejen mohl se ziskem účastnit společných shromáždění, nýbrž aby byl připraven křesťansky žít ve svém občanském životě a vyrovnávat se s těžkostmi, otázkami, nejistotami na cestě víry.
34. Sbory by měly vyhledávat obdarované členy, za ně prosit a připravovat je, aby se mohli křtěnců i pokřtěných ujmout a věnovat se jim pastýřsky a učitelsky. Přitom nesmíme ztratit ze zřetele, že tato služba nemá vést k závislosti na člověku, nýbrž směřovat k samostatné svědecké existenci ve světě.
35. Rozhodujícím učitelem v církvi je Duch svatý, který uvádí do veškeré pravdy (J 16,13).

Vztah k jiným církvím

36. Nemělo by nás znepokojoval, pokud někteří z těch, které misijní svědectví oslovilo, najdou svůj domov v jiných církvích, zaujati liturgickým životem katolictví nebo pravoslaví či typem zbožnosti církví probuzeneckých. Povážlivé by bylo, kdybychom těmto církvím upírali oprávněnost jejich důrazů a jejich členy považovali za křesťany druhého řádu.
37. Důvěra, že Bůh působí skrze celou ekumenu, nás může osvobodit od pochybného napodobování k tomu, abychom kladně rozvíjeli a prohlubovali to, co bylo svěřeno naší vlastní tradici. Budme jako evangelíci dobrými vykladači Písma, kazateli, pastýři a spolutvůrci živého sborového společenství. To bude náš ekumenický přínos, který může obecné církvi pomoci k zachování její plnosti a nám zase k tomu, abychom správně posoudili, čemu se od jiných jednot a tradic můžeme naučit.

Skupiny

38. Jindy zase ti, kdo byli získáni křesťanským svědectvím, nacházejí útočiště ve skupinách různého zaměření. Jejich vazba na církve je zpravidla minimální. Cítíme, že nás tyto skupiny varují a upozorňují na to, že se ze života rodin a sborů vytrácí živá zbožnost, modlitební zápas, důvěra v Ducha svatého, citlivost pro bolesti světa a jiné prvky. Nemáme však za to, že by tyto skupiny byly trvalou alternativou sborového života. Společenství sborů nejsou společenství vlastní volby na základě blízkosti zájmů, zaměření, věku atd.
39. Uvědomujeme si, že jednota Kristova lidu patří bytostně k evangeliu. Přijaté evangelium nutí hledat cesty spojení s ostatními vyznavači a kde tomu tak není, ztrácí se něco podstatného. Ale zda zápas o jednotu neumlká namoze v naší církvi, v kázáních, přímluvných modlitbách, při křtu, při večeři Páně? Působí nám ještě vůbec starost a bolest, že tělo Kristovo je roztrháno a že se křesťané, žijící na jednom místě, dosud nemohou sejít u stolu Kristova ?

Praxis pietatis

40. Sekularizace se nevyhnula ani našim rodinám a sborům. Tradice křesťanských postojů neodolaly náporu prudkých změn, jimiž v posledních desetiletích procházíme.

41. Nepřímou, drobnou, ale nezbytnou konkretizací evangelia je proto vytváření a předávání křesťanských postojů a tradic, odpovídajících v prostředí naší sekularizované, průmyslové a socialistické společnosti základnímu poslání církve a křesťanských rodin („domů“). Od zákonictví se tato stránka našeho poslání liší tím, že nejde o příkazy a kazuistiku, nýbrž o modely a postoje, jejichž osvojení má uvolnit prostor k vlastnímu životu víry a ne jej nahradit. Jde většinou o jisté generační návyky, které chybí mladším členům církve i novým příchozím: Jak slavit neděle a svátky, jak prožívat církevní rok, jak se jako křesťan chovat v práci, jak konat domácí pobožnosti, jak trávit volný čas (televize atd.). Co vytěžit ze vztahu k minulosti (tradice církve), jak uspořádat vztah mezi generacemi (role starších věkem). Patří sem i formování vztahu křesťana ke sboru a k celku církve (úřad, řád, konfese) a vyjádření vztahu evangelia k mravním normám nebo zvykům okolního světa. Raná církev tyto otázky řešila v parenési (závěrečná napomenutí v epištolách a kázáních), která byla nedílnou součástí apoštolského svědectví. Tento prostor pomáhajících řádů a tradic by měl v církvi doprovázet předávání evangelia v bohoslužbě a v osobním vyznání. Úvahy o tom, jak se chovat v mezních situacích mohou být a často byly bez této „všední“ parenése únikem.
42. Zájem o nový překlad Písma i o literaturu k jeho studiu, který se projevil v naší veřejnosti, je asi výsledkem souhry různých, nestejnorodých faktorů. Na druhé straně s ním kontrastuje pokles zájmu o biblické hodiny a jistá bezradnost nad Písmem, kterou pozorujeme v našich sborech ve všech generacích. Ukazuje se, že Písmo buduje církev především tam, kde zaznívá zřetelné svědectví o tom, co je jeho středem, kde stojí v živé tradici svátostného života církve kázání i katecheze (včetně katechismů, které umožňují orientaci v Písmu z hlediska velikonoční zvěsti). To je předpoklad k obnově „písmácké kultury“, k němuž písmácké příručky mohou odkázat, ale nemohou jej nahradit.

Organizace církevní a sborové práce

43. V poslední desetiletí náhle (ne však neočekávatelně) vzrostl počet tzv. uprázdněných sborů. To samo o sobě nevedlo všude k výraznější mobilizaci staršovstev, ani to nevedlo k výraznému posílení konkrétní mezisborové solidarity. Situace naopak leckde ukázala, jak velice je chod sborového života závislý na kazateli v plnočasovém úvazku. Jak máme tento jev hodnotit? - Současně pozorujeme, že v posledních letech roste ochota ke kazatelské službě v nejrůznějších formách. Rostoucí zájem nestačí dosud krýt potřebu, přesto však se odvažujeme v něm vidět lekci Ducha svatého, průlom do pocitu, že evangelium má být ve sborech toliko konzumováno. Zde bylo dáno znamení a příklad, že evangelium také mobilizuje ke službě, k převzetí odpovědnosti za jeho další cestu. Jaké bude působení tohoto příkladu ?
44. Tuto otázku klademe zvláště proto, že se, jak ukazují zkušenosti, mění a diferencuje profil práce ve sborech. Zejména katecheze vyžaduje čím dál víc, aby byly voleny individuálně orientované formy práce. Sbory se ohlížejí po spolupracovnících, kteří by se kvalifikovaně mohli ujmout jednotlivých úkolů, skupin, rodin, jednotlivců. Najdou takové spolupracovníky ? Jak se tato potřeba samostatných spolupracovníků promítne například do složení staršovstva?
45. Mnoho se změnilo též po vnější stránce. Oblasti venkova, dříve početně obydlené, se vyliďňují, zatímco přibývá obyvatelstva v městských aglomeracích. Naše kdysi početné a významné venkovské sbory, které daly církvi vynikající syny a dcery, jsou dnes namnoze zbytkem bývalé velikosti, podléhají únavě, ztrácejí jistotu o smyslu své existence. Naproti tomu ještě před jedním, dvěma pokoleními podceňované sbory městské se rozvíjejí, mají misijní ozvučnost, jsou naplněny mladými rodinami s dětmi. Jsme s to reagovat na tyto změny též v organizaci své práce ? Nevážeme pracovníky tam, kde nejsou plně využiti (a nemožnost plného uplatnění je frustruje), zatímco jinde by mohli, obklopeni teamem nadšených spolupracovníků, vykonat daleko víc ? Neměli by v kvetoucích sborech cítit odpovědnost za sbory chřadnoucí, a to nejen po stránce hospodářské ? Neměli by například do administrovaných sborů jezdit spolu s kazateli a vedle nich další spolupracovníci ? Není v takových případech naprosto nutné svolávat společné schůze staršovstev,

která by si tak uvědomovala společnou odpovědnost ? Nebylo by někde na prospěch uvažovat i o změně sborových obvodů ?

46. Prosíme staršovstva, aby o těchto otázkách vážně uvažovala, překonávala sborové sobectví a dala stranou druhotné ohledy.
47. Je velice nesnadné na jedné straně citlivě vnímat nové misijní možnosti a napřít tam svou sílu, na druhé straně neodepsat péči o stárnoucí sbory a členy a vědět o smyslu lásky k nim. Ale tento nesnadný úkol je před nás postaven. Doufáme, že nám Duch svatý dá rozeznat, čeho je kde potřebí.